

## वैज्ञानिकलाई आविष्कार र अनुसन्धानतर्फ लाग्न प्रमको आग्रह

रासस

काठमाडौं, २३ चैत

प्रधानमन्त्री एवं  
नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि  
प्रज्ञा प्रतिष्ठानका (नास्ट)का  
कुलपति केपी शर्मा ओलीले  
वैज्ञानिकलाई आविष्कार र  
अनुसन्धानतर्फ लाग्न आग्रह  
गरेका छन्।

नास्टका ४४ औं प्राज्ञसभालाई सोमबार प्रधानमन्त्री निवास वालुवाटारमा सम्बोधन गर्दै उहाँले अब नयाँ उचाइबाट वर्तमान परिस्थिति र भविष्यको सम्भावनालाई समेत ध्यानमा राख्दै विज्ञान प्रविधिमा विकास गरिएर्पन विचार व्यक्त गरे। अहिलेसम्म हाम्रो गति उत्साहीन, सङ्कल्पीय, गन्तव्य नतोकिएको र अठोट नगरिएको र जे छ त्यसैमा सन्तोष लिने खालको रहेको पनि प्रधानमन्त्रीको भनाइ रहेको छ। "सरकारमा रहनेलाई सरकारमा रहन पाए हुने भयो।

पहिले सरकारमा कसरी पुने र पुगो पछि कसरी टिक्ने नीति लिने मात्र काम जस्तो भयो", उनको भनाइ थियो। करिब १११ वर्षअधि दक्षिण एसियामा पहिलो पटक जलविद्युत गृह बनाउने देश अहिले पछाडि परेको भन्दै उनले वैज्ञानिकलाई आफू आविष्कारक पुरुषको सन्तान भएको निर्बसन पनि आग्रह गरे। सभालाई सबोधन गर्दै शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्री एवं नास्टका सहकुलपति कृष्णगोपाल श्रेष्ठले नास्टले आगामी दिनमा वैज्ञानिकहरूको वृत्ति विकासमा ध्यान दिने र देशमा वैज्ञानिक अनुसन्धानका लाग्न सहज वातावरण निर्माण गर्नेतर्फ अधिक बढ्नुपर्न बताए।

कार्यक्रममा बोल्दै नास्टका उपकुलपति डा सुनिलबाबु श्रेष्ठले सम्मिक्तिका लाग्न नेपाली समाजको दैनिकीसँग जोडिएका प्रविधिको विकास र विस्तारमा नास्ट फ्रियाशील रहेको छ।

यस पटक नेपालको पहिलो भू उपग्रह नेपाली स्टार-१ सँग सम्पर्क स्थापना गर्ने प्रतिष्ठानमा नियन्त्रण केन्द्र स्थापना गरिएको जानकारी पनि उनले दिए। निकट भविष्यमा भवन अनुसन्धान केन्द्र, अन्तरिक्ष अनुसन्धान तथा परम्परागत प्रविधि केन्द्र स्थापना गर्ने गृहकार्य अधिक बढाइएको जानकारी पनि उनले दिए।

सभाले वैज्ञानिक अनुसन्धानलाई प्रोत्साहन गराउन र प्रतिभा प्रस्फुटन गराउन विभिन्न १२ विधामा स्थापना गरेका पुरस्कारको समेत निर्णय बन युग्मो। सुवास गुरुङको पासमा फोफोनाले उच्चृष्ट गोल गरेका हुन्। खेलको सुरुमा केही दबावमा पारेको मनाडैले पाएका केही अवसर सुदूरयोग गर्न नसक्दा आहा रारामा पाएको सफलताको साथ यस वर्ष भने जोगाउन सक्ने।

मनाडका प्रक्षिक्षक सुमन श्रेष्ठले यसपाली आफुहरूले विना विदेशी खेलाडीहरूको टोली द्यालको रुपमा अगाडी

## डिफोन्ड च्याम्पियन मनाडलाई पराजित गर्दै संकटा क्लब आहा राराको सेमिफाइनलमा

पोखरापत्र संचादकात

पोखरा, २३ चैत

डिफोन्ड च्याम्पियन मनाड-मस्याइडी क्लबलाई पराजित गर्दै सङ्कटा क्लब १९ औं आहा रारा गोल्ड कप फुटबल प्रतियोगिताको सेमिफाइनलमा प्रवेस गरेको छ।

पोखरा रंगशालामा सोमबार भएको तेश्रो क्वाटरफाइनल खेलमा मनाडलाई संकटाले १-० को गोल अन्तरले पराजित गर्दै अनितम चारमा स्थान बनाएको हो। संकटाको जितमा विदेशी खेलाडी फोफोनाले खेलको ४४ औं मिनेटमा गरेको गोल नै निर्णयक बन युग्मो। सुवास गुरुङको पासमा फोफोनाले उच्चृष्ट गोल गरेका हुन्। खेलको सुरुमा केही दबावमा पारेको मनाडैले पाएका केही अवसर सुदूरयोग गर्न नसक्दा आहा रारामा पाएको सफलताको साथ यस वर्ष भने जोगाउन सक्ने।

मनाडका प्रक्षिक्षक सुमन श्रेष्ठले यसपाली आफुहरूले विना विदेशी खेलाडीहरूको टोली द्यालको रुपमा अगाडी



बढाएकोले हार व्यहोर्नु परेको बताए। आफुहरूले पाएका केही अवसर सुदूरयोग गर्न नसक्दा जनाए। आहा रारामा हालसम्म १० पटक फाइनलमा यात्रा गरेको मनाडले दोत्री, तेत्री, १० औं, १४ र १५ र १८ औं संस्करणको उपाधि कारण जित भएको बताए। पाएका केही अवसर सम्भाले गरेको छ।

यो सफलता आहा रारामा सार्वाधिक बढी उपाधि जित्ने टिमको रुपमा रहेको छ। मंगलबार अनितम क्वाटरफाइनल खेलमा थ्री-स्टार क्लब विरुद्ध विभागीय टोली नेपाल पुलिस क्लब बिच खेल हुने भएको छ।

## वायु प्रदूषण : बाहिर ननिस्कन विज्ञको सुभाव

रासस

काठमाडौं, २३ चैत

काठमाडौंसहित देशभरी वायु प्रदूषणका कारण अनुरोध गरे। उनले वायु प्रदूषणका कारणाले फोक्सोमा क्यानसर, मुद्रसम्बन्धी रोग, मस्तिष्कायात, हृदयायात जस्ता समस्या देखिने सुझाव दिएका छन्।

वायु प्रदूषणले श्वाशप्रश्वासमा कठिनाइलगायत विविध स्वास्थ्य समस्या देखा पर्नसक्ने भएकाले अत्यावश्यक कामबाहेक घरबाहिर ननिस्कन र निस्कनपैरे अवस्था भए मास्कको प्रयोग गर्न आग्रह गरेको छन्। नेपाल स्वास्थ्य अनुसन्धान परिषद्का वरिष्ठ अनुसन्धान अधिकृत डा मेघनाथ धिमालले वनजइगलमा डेढलो लाग्न वायु प्रदूषण भएकाले अत्यावश्यक कामबाहेक बाहिर गरेको बताए। उनले अत्यावश्यक

ननिस्कन र निस्कन परे एन-१५

मास्क प्रयोग गर्नसक्ने अनुरोध गरे। उनले वायु प्रदूषणका कारण अनुरोध गरेको छ। बालबालिका, गर्भवती महिला, दीर्घोरी, ज्येष्ठ नागरिकको विशेष ख्याल गर्नुपर्दछ। वायु प्रदूषणका कारणले घरबाहिरको खुला स्थानमा नबसन, नखेल र मनिङ्गाका घरबाहिर जाने गरेको भए पनि नाजनसमेत उहाँले अनुरोध गर्नुभयो। गर्भीबढेमैग्नेसिलोकाकारण सोमबार बिहानैदेखि उपत्यकासहित देशभरिको वायु प्रदूषण बढेको छ।

यसअधि उपर्याकामा याही चैतको १३ गते देखिए पनि यसले किसिमको प्रदूषण भएको थियो। प्रदूषणका कारणले सकाराले यही चैत १७ देखि २० गते सम्म विद्यालय बन्द गरेको थियो।



पुस्तक, स्मारिका, ब्रोसर, क्यालेण्डर, निमन्त्रणा कार्ड, बिल, रसिद, पोष्टर, पम्लेट, भिजिटिङ्का कार्ड आदि छपाई सम्बन्धी कामका लागि हामीलाई सम्झनुहोस्।

## हिमालय अप्सेट प्रेस

नयाँबजार, पोखरा  
फोन नं. -५२०६५१



पोखरापत्र संचादकात

पोखरा, २३ चैत

तनहुँको ऋषिड गाउँपालिका र व्यास नगरपालिका जोड्ने सेती नदीमाथि पक्की पुल निर्माण शुरु भएको छ। गण्डकी प्रदेश सरकारको लागानीमा ऋषिड गाउँपालिका-१ भाषुपार र व्यास नगरपालिका-३ देउरालीनगर जोड्ने सेती नदीमाथि पक्की पुल निर्माण शुरु भएको हो।

प्रदेश सरकारको ८३ करोड ४० लाख २७ हजार ३९४ को लागतमा पुल निर्माण हुन लागेको पूर्वाधार विकास कार्यालय तनहुँले जनाएको छ। पुल निर्माणका लागि विसं २०७७ मईसिर १९ गते रुमुवा इलाइट जेठी काठमाडौंसँग सम्झौता भएको थियो। विसं २०८० जेठ ९ गते सम्म पुल निर्माणका कार्यालय गुरुङले विकास कार्यालय र भाषुपार आमार दुझानानले जानकारी दिए।

एक सय ५४ मिटर लामो रहेको पुलको चौडाइ ९.५० मिटर रहेको छ। पाइल फाउण्डेशनमा



मतभेद रहेपनि विकास निर्माणका सवालमा एकजुट हुनुपर्ने मन्त्री गुरुङको जोड थियो।

संझीयताले घर घरमा विकास पुगेको चर्चा गर्दै मन्त्री गुरुङले प्रदेशभित्र आधारभूत खोपेनामी सुविधा, होके बस्तीमा सडक र विद्युत सुविधा पुऱ्याउन सरकारले काम गरिरहेको चर्चा गरे। "प्रदेश सरकारले महत्वपूर्ण सडक पुल निर्माणलाई जोड दिएको छ, त्यसैको उदाहरण भाषुपारमा बन लागेको पुल पनि हो", उनले भने, "भौतिक पूर्वाधार

तनहुँको कामालय प्रविधि गराउने विकास निर्माणका कार्यालय शान्तिमय तहबाट हुनुपर्ने सम्पूर्ण सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता जनाए। प्रमुख जिल्ला अधिकारी सागर आचार्यले विकास निर्माणका कार्यालय शान्ति सुरक्षाको प्रत्याभूत गराउने बताए।





## सुक्तिसूचा

न्यायमा ढिलो गर्नु अन्यायलाई स्वीकार्नु हो।  
—लेडस्टोन

## सम्पादकीय

## कोरोना संक्रमण फेरि बढ्दै

छिमेकी भारतमा कोरोना संक्रमितको संख्या बढीहँदा त्यसको असर छिमेकीलाई परेको छानेपालमा पछिल्लो २४ घन्टामा थप २६६ जनामा कोरोना संक्रमण पुष्टि भएको छ। ४५ सय ३६ नमूनाको पीसीआर परीक्षणमा २६६ जनामा कोरोना पोजिटिभ देखिएको स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले जनाएको छ। यो सहित कोरोना संक्रमितको संख्या २ लाख ७८ हजार २१० पुगेको छ। केही दिनदेखि कोरोना संक्रमितको संख्या बढ्दै र मृत्यु हुने दर पनि बढेको छ। स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयका अनुसार पछिल्लो २४ घन्टामा १०२ जनाले स्वास्थ्य लाभ गरेका छन्।

यो सहित कोरोना संक्रमणबाट मुक्त हुनेको संख्या २ लाख ७३ हजार ३४२ पुगेको छ। यस्तै २४ घन्टामा कोरोनाबाट थप ४ जनाको मृत्यु भएको छ। यो सहित कोरोनाबाट मृत्यु हुनेको संख्या ३ हजार ३६ पुगेको छ। मन्त्रालयका अनुसार हाल ६४ जना क्वारेन्टाइन १८ सय ३२ जना आइसोलेनमा छन्। भारत, ब्राजिल, अमेरिका र युरोपमा कोरोना संक्रमितको संख्या ह्वातै बढेको छ। भारतले स्वास्थ्य मापदण्ड कडाइका साथ पालना नगर्दा बढेको भने आम बुझाई हो। स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्री हृदयेश त्रिपाठीले अबका दिनमा जनस्वास्थ्यका मापदण्डको पालनलाई प्रभावकारी बनाउन सकिएन भने संक्रमण बढ्दै जेठ असारमा अर्को उच्च विन्दुमा पुग्न सक्ने अनुमान गरिएको छ।

अबका दिनमा जनस्वास्थ्यका मापदण्ड पालनलाई प्रभावकारी बनाउन सकिएन भने संक्रमण बढ्दै जाने गतवर्षले भस्काएको छ। सरकारले तीन महिनामा भएकै १८ लाख नागरिकलाई खोप दिइसकेको छ र असारसम्म ६० लाख जनतालाई दिने सरकारको लक्ष्य छ। अहिले नेपालमा आतंकित हुने अवस्था नभएको तर सर्तक र संवेदनशील हुन आवश्यक रहेको छ। खोप अभियान चलेपनि कोरोनाबाट सबै संवेदनशील हुनुपर्छ। खोप लगाउने उमेर समूह तोकिएको हुँदा आफ्नो पालोमा अनिवार्य खोप लगाउन प्रेरित गर्नुपर्दछ।

सबैले आ-आफ्नो पालोमा अनिवार्य खोप लगाउन, अरुलाई खोपबारे सत्य तत्य जानकारी काम संचार माध्यमको हो। सरकारले संचार माध्यमको महत्व बुझेर कार्ययोजना ल्याउन ढिला गर्नु हुन्दैन। अनिवार्य मास्क लगाउन र पटक पटक हात धोएको कोरोना संक्रमण फैलन नदिन सधाउने काममा सरकारले सबैको सहयोग र साथ लिएर चल्नु आजको आवश्यकता हो।

## तपाईंको आज

मेष	: झफ्टेला बढ्दै	तुला	: व्यापारमा लाभ
वृष	: शारीरिक झफ्टेला	वृश्चिक	: सत्कार मिलेछ
मिथुन	: आर्थिक समस्या	धनु	: मानसिक तनाव
कर्क	: सम्मान मिलेछ	मकर	: कार्यमा सफलता
सिंह	: शत्रुको भय	कुम्भ	: मन चञ्चल
कञ्च्चा	: सहयोग मिलेछ	मीन	: अप्रत्यक्षित लाभ

## हरिसिद्धि भविश्यवाणी केन्द्र

पोखरा-१६, जोगिमणीमार्ग, मोबाइल: ९८५६०२०५८६  
चिना, टिप, हस्तरेखा, आखत, माटो हेन्का लागि सम्झनुहोस्।

## घर जग्गा खरिद बिक्री

तुरुन्त घर जग्गा  
खरिद बिक्री  
गर्नुपरेमा हामीलाई  
सम्झनुहोस्।

सम्पर्क :  
८८५६०२०५८५  
८८०२८८००५०५

बढा मजाको आयुर्वेदिक
१. मोटोपन घाटाउन/ बढाउन
२. योन शिरि बढाउन/शीघ्र स्खलन रोगन
३. घेटो सेतो घसी हटाउन. योनी टाइट गर्न
४. स्तान घाटाउन/ बढाउन/टाइट गर्न
५. क्यापल अर्क रोगी पुन: उमान
६. अब्जहारो गाया. पोतो. झिंडिफोर हटाउन
७. जाँडरक्सी घोरोटो कुलत छहाउन
८. शरीरको हाइट बढाउन
९. लेड्जि / जेब्स तेलस टोय पाइ गाइन्छ।
१०. सम्पर्क: सिजनावोक, पोखरा गो: ८८४८०५५४४८८, ८८३६०५५५३

## शुक्लागण्डकीका सबै वडा कार्यालय भाडामुक्त

पोखरापत्र संचारदाता  
तनहुँ, २३ चैत

जिल्लाको शुक्लागण्डकी नगरपालिका मातहतमा रहेका सबै वडा कार्यालय भाडामुक्त बनेका छन्। चालु आर्थिक वर्षमा एकै साथ तीन वडाभन्दवन निर्माण सम्पन्न गरेपछि भाडामुक्त बनेको हो।

चालु आर्थिक वर्षमा २, ५ र ७ वडाका भन्दवन निर्माण गरिएको हो। गत वर्ष वडा नं ३, ४, ९, १० र ११ का वडा भन्दवन निर्माण गरिएको थिए। बाह्यवटा वडा रहेका प्रशासनिक वर्षमा १, ६, ८ र १२ नं वडा साविकको गाविस भन्दवन मर्मत सम्भार गरी सेवा प्रवाह गर्दै आएको प्रमुख प्रशासनिक वर्षमा अधिकृत गद्द गालाल सुवेदीले जानकारी दिनुभयो।

त्यसैगरी आँउपालिका वडाको परिवार आप्नै भवन हुने गरी छ वटै वडाका भन्दवन निर्माण भइरहेको गाउँपालिका अध्यक्ष गिरबहादुर थापाले बताउनुभयो। जिल्लाको बन्दुपु, भानु, देवघाट, धिरिङ, ऋषिङ, भिमाद र म्यादेलगायतका पालिका मातहतमा रहेका वडा तथा स्वास्थ्य केन्द्रको भवन निर्माण तीव्ररूपमा भइरहेको बताइएको हो।

समिक्षा गरिएको नगरपालिकाका प्रवक्ता मोहनकुमार श्रेष्ठले जानकारी दिनुभयो। स्थापना दिवसमा नेपाली काइप्रेसका वरिष्ठ नेता एवं पूर्व सभामुख रामचन्द्र पौडेलको प्रमुख आतिथ्यता रहेनेछ।

बैठकले भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुमासी, अव्यवस्थित बोगेबासीहरूको तथ्याङ्कल सङ्कलन गर्ने कार्यमा खिटाएका तथ्याङ्कल सङ्कलनको कारण खटाउने योजनाको समर्थन गर्ने र वडागत सङ्कलित फारम नगरपालिकामा जम्मा गरी आयोगमा प्रवृष्ट गर्न चार जना कर्मचारीलाई कामको अवधिभर काममा लगाउने निर्णय गरेको हो।

समितिको सदस्यमा व्याप-१ का वडाध्यक्ष खरिसी दैरे, ३ का वडाध्यक्ष प्रेमकुमार श्रेष्ठ, ४ का वडाध्यक्ष विश्व न्यौपाने, कार्यकारिणी सदस्य कल्पना पोखेल, दमोली बजार इकाई प्रतिनिधि रहनुभएको छ भने सदस्य सचिवमा राजश्वशाखाका अर्जुन श्रेष्ठ तोकिनुभएको छ। नगरपालिकाको गत चैत ३० गते आयोजनागर्न लागाएको स्थापना दिवसको सन्दर्भमा आमन्त्रण, प्रकाशनको र व्यवस्थापन तथारीमा भएको प्रगतिबाटे

बजेट विनियोजन गर्दै आएको नगरपालिकाका प्रमुख किसान गुरुडले बताउनुभयो।

त्यसैगरी व्यास नगरपालिका कार्यालय भाडामुक्त बनेका छन्। चालु आर्थिक वर्षमा एकै साथ तीन वडाभन्दवन निर्माण सम्पन्न गरेपछि भाडामुक्त बनेको हो।

चालु आर्थिक वर्षमा २, ५ र ७ वडाका भन्दवन निर्माण गरिएको हो। गत वर्ष वडा नं ३, ४, ९, १० र ११ का वडा भन्दवन निर्माण गरिएको थिए। बाह्यवटा वडा रहेका प्रशासनिक वर्षमा १, ६, ८ र १२ नं वडा साविकको गाविस भन्दवन मर्मत सम्भार गरी सेवा प्रवाह गर्दै आएको प्रमुख प्रशासनिक वर्षमा अधिकृत गद्द गालाल सुवेदीले जानकारी दिनुभयो।

त्यसैगरी आँउपालिका वडाको परिवार आप्नै भवन हुने गरी छ वटै वडाका भन्दवन निर्माण भइरहेको गाउँपालिका अध्यक्ष गिरबहादुर थापाले बताउनुभयो। जिल्लाको बन्दुपु, भानु, देवघाट, धिरिङ, भिमाद र म्यादेलगायतका पालिका मातहतमा रहेका वडा तथा स्वास्थ्य केन्द्रको भवन निर्माण तीव्ररूपमा भइरहेको बताइएको हो।

समिक्षा गरिएको नगरपालिकाका प्रवक्ता मोहनकुमार श्रेष्ठले जानकारी दिनुभयो। स्थापना दिवसमा नेपाली काइप्रेसका वरिष्ठ नेता एवं पूर्व सभामुख रामचन्द्र पौडेलको प्रमुख आतिथ्यता रहेनेछ। जिल्लाको बन्दुपु, भानु, देवघाट, धिरिङ, भिमाद र म्यादेलगायतका पालिका मातहतमा रहेका वडा तथा स्वास्थ्य केन्द्रको भवन निर्माण तीव्ररूपमा भइरहेको बताइएको हो।

त्यसैगरी आँउपालिका वडाको परिवार आप्नै भवन हुने गरी छ वटै वडाका भन्दवन निर्माण भइरहेको गाउँपालिका अध्यक्ष गिरबहादुर थापाले बताउनुभयो। जिल्लाको बन्दुपु, भानु, देवघाट, धिरिङ, भिमाद र म्यादेलगायतका पालिका मातहतमा रहेका वडा तथा स्वास्थ्य केन्द्रको भवन निर्माण तीव्ररूपमा भइरहेको बताइएको हो।

त्यसैगरी आँउपालिका वडाको परिवार आप्नै भवन हुने गरी छ वटै वडाका भन्दवन निर्माण भइरहेको गाउँपालिका अध्यक्ष गिरबहादुर थापाले बताउनुभयो। जिल्लाको बन्दुपु, भानु, देवघाट, ध

# उठ्दै, जाग्दै र बढ्दै कविता गाउँ

- वासुदेव पौडेल

गण्डकी, २३ चैत(रासस)

नेपालकै सबैभन्दा बढी पानी पर्ने ठाउँका रूपमा कास्कीको अनन्पूर्ण गाउँपालिका-६ स्थित लुम्ले गाउँको चासो र चर्चा यत्रत्र छ।

नेपालको चेरापुञ्जी उपमा पाएको प्रकृतिको बरदान लुम्ले साहित्य सज्जकाका लागि पनि उर्वर भूमि मानिन्छ। लोकप्रिय कवि एवं गीतकार स्व विनोद गौचनको परिकल्पनामा २०६५ साल चैत १५ गते कविता गाउँका रूपमा घोषित लुम्लेमा समय समयमा साहित्यिक सर्जक पुने र धुम्ने गरेका छन्। चिठ्ठिक मिलेको भन्दै ४०० घरधुरीयुक्त यो गाउँ आफैमा सुन्दर छ। मोटरबाटोको सुविधा नहुँदा यही गाउँको बाटो हुँदै तीथियात्री मुक्तिनाथ जाने भएकाले पनि यहाँको धार्मिक तथा सांस्कृतिक महत्व पनि उत्तिकै छ। सुन्दर रमणीय गाउँ भएर पनि कविता गाउँ धोषणापूर्व भने यसको खासै चर्चा थिएन।

कविता गाउँ धोषणाले यहाँको महिमा र गरिमालाई देश विदेशमा पुरावाएको लुम्ले कविता गाउँका संस्थापक भक्तिमान देवकोटाले बताउनुभयो। 'कविता गाउँ धोषणासँगै यहाँ देश विदेशका साहित्यानुरागी आउने र विभिन्न कार्यक्रम गर्ने गरेका छन्,' उहाँले भन्नुभयो, 'कविता गाउँमा हुने गरेका विभिन्न कार्यक्रमले यहाँका सर्वसाधारणमा पनि केही न केही सचेतना र जागरण बढाएको छ।'

'जिति माया लाए पनि, जिति कसम खाए पनि,' 'तगारोमा रूमाल राखी बाटो छेकौ तिम्ते, 'कस्तो ठाउँमा फूल्यौ तिम्तै गाहो भो' जस्ता गीत तथा 'दुझेसाँधुको मेलामा' र 'पोखरामा फूल

फूल्दैन' कविता कृतिका रचयिता स्व विनोद गौचनको परिकल्पनामा घोषित कविता गाउँ उठ्दै र जाग्दै अधि बढिरहेको देवकोटाले बताउनुभयो।

आफ्ना साहित्य सिर्जनाका क्रममा लुम्लेसहित यो आसपासका धान्दुक, लान्दुक, तोल्का आदि स्थान इन्ने गौचनले आफूलाई साहित्य तथा सङ्गीतको लुम्ले गीतकार स्व प्रवीण गुरुङको जन्मस्थान पनि हो। गीतसङ्ग गीतको क्षेत्रमा राम्रै योगदान गरेका गुरुङको २०५१ सातम २२ गते काठमाडौंमा सवारी दुर्घटनामा निधन भएको थियो। 'यो दाजुको मिरिमेर औँखा,' 'सालैजो हितैको माया,' 'हूल मायामा नभुल,' 'माथिबाट को आयो सालको पात बजाउँदै' लगायतका चर्चित गीत गाएका गुरुङको योगदानलाई जीवन्त राख्न अनन्पूर्ण गाउँपालिका कास्कीको पाँच लाख रुपैयाँ सहयोगमा हालै स्व प्रवीण गुरुङ स्मृतिपार्क निर्माण गरिएको गाउँपालिकाका अध्यक्ष युवराज कुँवरले बताउनुभयो।

पार्क रहेको स्थानमा उहाँका परिवारजनले रु एक लाख ७० हजारको लागतमा स्व गुरुङको शालिक स्थापना गरेका छन्। 'कला साहित्य र सङ्गीतको विकासलाई गाउँपालिकाले प्राथमिकतामा राखेको छ,' अध्यक्ष कुँवरले भन्नुभयो, 'राष्ट्रियस्तरको एक जनसहित गाउँपालिकामा जन्मस्थान भई कला, साहित्य, सङ्गीतका क्षेत्रमा योगदान गर्ने योजना पनि छ।'

लुम्ले कविता गाउँमा स्व प्रवीण गुरुङको पार्क स्थापना हुनुले यहाँको महत्व अझै बढाएको यस गाउँमा २०७२ सातम १३ गते गाउँको बीच भागहुँदै गएको पहिरेले अपूर्णीय क्षिति पुर्याएको उहाँले बताउनुभयो।

कविता गाउँ धोषणासँगै यहाँ देश विदेशका साहित्यानुरागी आउने र विभिन्न कार्यक्रम गर्ने गरेका छन्, उहाँले भन्नुभयो, 'कविता गाउँमा हुने गरेका विभिन्न कार्यक्रमले यहाँका सर्वसाधारणमा पनि केही न केही सचेतना र जागरण बढाएको छ।'

जिति माया लाए पनि, जिति कसम खाए पनि,' 'तगारोमा रूमाल राखी बाटो छेकौ तिम्ते, 'कस्तो ठाउँमा फूल्यौ तिम्तै गाहो भो' जस्ता गीत तथा 'दुझेसाँधुको मेलामा' र 'पोखरामा फूल

भएसँगै यहाँका किसानले उत्पादन गरेको आतु बाह्यमिहाना बिक्रीका लागि तयार रहने गाउँपालिकाले जनाएको छ। गाउँपालिकाको पहल र गण्डकी प्रदेश सरकारको १५ लाख लागतमा शीतभण्डार निर्माण गरिएसँगै किसानमा आमदानीको आशा पलाएको हो। अब हामीले बेसिजनमा मूल्य पारेर आलु बेच्न सक्छौं, स्थानीय किसान मोहन थापाले भन्नुभयो, "शीतभण्डारले किसानलाई साथ दिनेछ।" आफुहरूले उब्जाउ गरेको कृपि उपज सुक्षित राख सकिने भद्रै थापाले खुशी व्यक्त गरे। शितभण्डार निर्माण भएसँगै आपूर्वहरूले उत्पादन गरेको आलु समयमै बेच्न नसकेको खण्डा कुहिएर जाने डर नरहेको बताउनुभयो। उहाँले शीतभण्डारका कारण उत्पादित आलुलाई बेसिजनमा बेचेर दुई गुणा बढी फाइदा गर्ने सकिने

बताउनुभयो। सुखौरा भित्रिवन आलु पकेट क्षेत्रमा शितभण्डार निर्माण भएको हो। यहाँका २२४ घरधुरीले फलाएको आलु शीतभण्डारमा राख्न सकिने छ। सुखौरा रहेको परिवारले ६ देखि २२ मुरीसम्म आलु उत्पादन गर्ने गरेको तथ्याङ्क गाउँपालिकासँग छ। आलुको बिक्रीबाट मात्रै १० देखि २० लाख गाउँ योजिने गरेको छ। शीतभण्डार प्रयोगामा आएपछि यो अझै दोब्बर हुने किसान बताउनेका छ। आलु पकेट क्षेत्रमा धार्मिक र सांस्कृतिक सम्पदा अवलोकन, तनहुँसुर दरबारका अवशेष, राजपरिवारले प्रयोग गरेको किल्ला र गहीहरू, धारा, तोप, गदी चौतारा, बायास दिनीहरूलाई समर्पण गरिएसँगै त्यहाँका किसानले गहुँ र जौ लगाउने जग्गामा समेत आलु न लगाउन थालेका छन्। सरकारले आलु उत्पादनको लागि अनुदान दिन थालेसँगै किसानले आलु उत्पादनलाई बुँदी गरेको छ। सुखौरा रहेको आलु गुल्मीको शान्तिपुर, रुपदेहीको बुँबल, जिल्लाका साना बजार र गाउँमासमेत बिक्री हुने गरेको छ।

मत्कामना केबुलकार ६ दिन बन्द हुने भएको छ। स्तरोन्तिको पहिलो चरणको कामका लागि यही चैत २५ देखि ३० गते सम्म बन्द गरिने भएको हो।

केबुलकारको स्तरोन्तिको पहिलो चरण मध्येको कार्यअनुसार बुल हिल बेरिड नयाँ फेर्नेका साथै बुल हिल र अन्य मर्मान्तिसम्भारका लागि केबुलकार बन्द गर्न लाग्नाएको मनकामना दर्शन प्रालिका नायब महाप्रबन्धक उज्ज्वल शेरचनले जानकारी

प्रालिले २०५५ साल मझसिरबाट सञ्चालनमा त्याएको मनकामना केबुलकार तीन चरणमा स्तरोन्तिगरिने मनकामना दर्शन प्रालिले गरिने भएको छ। २३ वर्षअधि स्थापना भएको नेपालको पहिलो केबुलकार एनालगाबाट डिजिटल प्रविधिमा जाने भएको हो। गोरखाको मनकामनासिस्थित प्रसिद्ध धार्मिकस्थल मनकामना मन्दिर जाने दर्शनार्थीको सहजताका लागि मनकामना दर्शन

- कृष्ण चौधार्य  
दमोली, २३ चैत(रासस)

देवकोटाका अनुसार उक्त पहिरोमा पर्ने गाउँदैका २८ जनाको निधन भएको थियो।

विनोद गौचनले कविता गाउँका रूपमा चिनाएको लुम्ले गीतकार स्व प्रवीण गुरुङको जन्मस्थान पनि हो। गीतसङ्ग गीतको क्षेत्रमा राम्रै योगदान गरेका गुरुङको २०५१ सातम २२ गते काठमाडौंमा सवारी दुर्घटनामा गरिएको थियो। 'यो दाजुको मिरिमेर औँखा,' 'सालैजो हितैको माया,' 'हूल मायामा नभुल,' 'माथिबाट को आयो सालको पात बजाउँदै' लगायतका चर्चित गीत गाएका गुरुङको उक्तकृष्ट गन्तव्य बन्ने सक्छ।

कीमी समय आगाडि मात्रै सम्भाव्यता अध्ययन गरिएको उक्त पदमार्ग पदयात्रा गर्न सकिनेछ। 'नेपालकै प्राचीन स्मारकस्थलमध्येको एक तनहुँसुर पुनर्नामा लागि विभिन्न सङ्करण गर्ने थिए।' मर्ग, नेवार दलितको बसोबास रहेको यहाँ मैके, कोदो, फापर, मास, बोडी, भट्ट लगायतका कृष्ण उपज उत्पादन हुने गर्नेछ।

व्यास नगरपालिका-११ मूलपानीदेखि शुरु हुने पदमार्ग सोही बडाको तनहुँसुरसम्म पुरो दुश्येनेछ। तनहुँ पर्यटन विकास समितिका अध्यक्ष एवं सम्पदा नेपालका अध्यक्ष गरिएको उक्त पदमार्ग पदयात्रा गर्ने रुपालेखरैको हो।

पार्क रहेको स्थानमा उहाँका परिवारजनले रु एक लाख ७० हजारको लागतमा स्व गुरुङको शालिक स्थापना गरेका छन्। 'कला साहित्य र सङ्गीतको विकासलाई गाउँपालिकाले प्राथमिकतामा राखेको छ,' अध्यक्ष गरिएको भन्नुभयो, 'यसले गाउँपालिकाका अध्यक्ष युवराज कुँवरले बताउनुभयो।'

प्राकृतिक एवं ऐतिहासिक सम्पदा, धार्मिक र सांस्कृतिक धरोहरको संरक्षण गर्न सङ्करण मार्गिको विकल्पका रूपमा इको ट्रैक स्थापनाका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिएको थिए,' उहाँले भन्नुभयो, 'पर्यटकीय गतिविधिका माध्यमबाट स्थानीय समुदायको समाजिकमा सहयोग पुऱ्याउन पदमार्गले छोटो दूरीमा पदयात्रा गर्ने गरिएको थिए।' प्राकृतिक एवं सांस्कृतिक सम्पदा तथा जैविक विविधताको संरक्षण, स्वस्थ शरीर स्वच्छ वातावरण भन्ने मूल मन्त्रका साथ सबै उमेर समुद्रको उपर्याकरण र विकासको अधिकारी बोल्दै आएको छ।

पदयात्रा क्रमांक एवं विविधता

दुझा अवलोकन गर्न सकिन्छ।

पृथ्वीराजमार्गमा पर्ने धाँसीकुवादेखि यसलाई सञ्चालनमध्ये आठ घरधुरीमात्र घरबास सञ्चालन गरिएको अध्यक्ष केबी थापाले जानकारी दिनुभयो। यहाँ ३० जना सम्मलाई बासको व्यवस्था मिलाउन सकिनेछ।

ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक एवं प्राकृतिक सम्पदाका साथै जैविक विविधतामा रमाउ